

בבחינה שלפניכם ארבעה פרקים.

הזמן המוקצב הוא שעה וחצי.

בהצלחה!

פרק 4

לפניכם ידיעה שהופיעה במדור החדשות בעיתון "הארץ" 12 ביולי 2002. קראו את הכתבה והשיבו על השאלות שאחריה.

שלטונות מרילנד הכריזו על "מבוקש": דג טורף שחי גם ביבשה

מאת: נתן גוטמן, כתב "הארץ" בארה"ב

- (1) על העצים ועל עמודי החשמל שסביב אגם קרופטון הקטן במדינת מרילנד נתלו שלטים שכותרתם "מבוקש", בסגנון ימי המערב הפרוע. אבל תיאור ה"מבוקש" היה שונה מהמוכר מהסרטים: "סנפיר ארוך, ראש קטן, פה גדול, שיניים גדולות, אורכו עד מטר ומשקלו עד שבעה קילוגרמים".
- (5) המבוקש הוא דג ראש-הנחש הצפוני, שפלש לאגם קרופטון לפני יותר מחודש, ומאז משבש את חייהם ואת שלוותם של תושבי האזור. שלטי ה"מבוקש" שתלו השלטונות סביב האגם אינם מותירים מקום לספק בנוגע ליחס שהדג יזכה לו אם ייתפס: לא "מבוקש חי או מת", אלא "אם אתם נתקלים בדג - אל תשחררו אותו. אנא הרגו אותו באמצעות סכין, מכיוון שהוא יכול לחיות גם מחוץ למים". (10)
- תכונותיו של דג ראש-הנחש הצפוני מציתות את הדמיון ומעוררות את החרדות של מומחי סביבה ושל תושבים מקומיים. הדג, שמוצאו בנהר הינג-צה שבסין, נחשב טורף "כישרוני" במיוחד. הוא יכול לחסל את כל הדגה שסביבו באמצעות שיניו החדות ותיאבונו העצום. מדובר בשורד יוצא דופן: הוא יכול לחיות במים רדודים ולא נקיים, בטמפרטורות הקרובות לקיפאון, ואף במים חמים במיוחד. כושר הריבוי שלו ראוי אף הוא לציון: הנקבה מטילה עד 100 אלף ביצים, ומכאן החשש שהדג ישתלט על מאגרי המים באזור. (15)
- אבל מה שמביא מאות סקרנים ועיתונאים לאגם קרופטון הוא תכונתו המוזרה ביותר של הדג: יכולתו לחיות מחוץ למים ארבעה ימים (בתנאי שהוא עצמו נשאר לח), ואף "ללכת" מאגם לאגם, על הקרקע. למעשה, מדובר במעין ניתור וזחילה באמצעות הסנפירים. יכולת זו מאפשרת לו לחסל את הדגה באגם אחד, ולחפש עוד טרף במאגר מים אחר. (20)

- (25) את הדג הראשון באגם גילה דייג חובב בסוף חודש מאי. הוא לא הכיר את החיה המוזרה, ולכן צילם אותה והחזירה למים. את התמונה העביר לאנשי רשות הדיג של מדינת מרילנד, והם הזדעזעו לנוכח הגילוי. הם קבעו כי מדובר בדג ראש-הנחש הצפוני, אם כי עד היום איש אינו יודע כיצד עשה את הדרך מסין למזרח ארה"ב. הפקחים סברו כי מדובר בדג יחיד, ופתחו בחיפושים עיקשים בנהר כדי למצוא אותו, אבל המים העכורים והצמחייה הרבה הקשו על איתורו, והם חזרו בידיים ריקות. אנשי איכות הסביבה חוששים שהדג יצא מאגם קרופטון ויטייל אל נהר פטוקסנט הסמוך. כשיגיע לנהר, הוא יוכל להגיע כמעט לכל מאגר מים בסביבה ולהשמיד את הדגה המקומית באמצעות תוקפנותו ופוריותו.
- (30) המצב החמיר שלשום, כאשר אותו דייג חובב העלה בחכתו מן האגם כמה דגיגונים קטנים שלא היו מוכרים לו. המומחים אישרו אחרי זמן קצר כי אלה דגיגוני ראש-הנחש הצפוני. התברר כי הוא כבר החל להתרבות באגם.
- (40) הכניסה לאזור אגם קרופטון נסגרה לציבור, ורק מומחים, עיתונאים וצוותי טלויזיה הורשו להיכנס. ההחלטה שהתקבלה היא להגביר את המאבק בדג. בקרוב יוחלט איך תתבצע הפעולה נגדו. האפשרויות שעלו עד כה הן הרעלת האגם או חשמול המים, כדי לחסל את הדג ואת צאצאיו לפני שיזחלו לאגמים אחרים. אבל המומחים מזהירים כי אולי מאוחר מדי. ייתכן שדג ראש הנחש הצפוני כבר התביית במאגרי מים נוספים בסביבה.

השאלות

- 1.** סדרו את האירועים הבאים לפי סדר התרחשותם, מ-1 (האירוע הראשון) עד 5 (האירוע האחרון):

_____ דג ראש-הנחש הצפוני החל להתרבות באגם קרופטון.

_____ דייג חובב דג חיה מוזרה, צילם אותה והחזירה למים.

_____ דייג חובב העלה בחכתו דגיגונים קטנים, שזוהו כדגיגוני ראש-הנחש הצפוני.

_____ הכניסה לאזור אגם קרופטון נסגרה לציבור.

_____ דג שמוצאו בנהר הינג-צה שבסין הגיע למזרח ארה"ב.

(35) המצב החמיר שלשום, כאשר אותו דייג חובב העלה בחכתו מן האגם כמה דגיגונים קטנים שלא היו מוכרים לו. המומחים אישרו אחרי זמן קצר כי אלה דגיגוני ראש-הנחש הצפוני. התברר כי הוא כבר החל להתרבות באגם.

(40) הכניסה לאזור אגם קרופטון נסגרה לציבור, ורק מומחים, עיתונאים וצוותי טלויזיה הורשו להיכנס. ההחלטה שהתקבלה היא להגביר את המאבק בדג. בקרוב יוחלט איך תתבצע הפעולה נגדו. האפשרויות שעלו עד כה הן הרעלת האגם או חשמול המים, כדי לחסל את הדג ואת צאצאיו לפני שיזחלו לאגמים אחרים. אבל המומחים מזהירים כי אולי מאוחר מדי. ייתכן שדג ראש הנחש הצפוני כבר התביית במאגרי מים נוספים בסביבה.

8. מה מטרתה של הכתבה?

- (1) לדווח על פרשת דג ראש-הנחש הצפוני המתרחשת במדינת מרילנד
- (2) לשכנע את הקוראים שצריך לחסל את דג ראש-הנחש הצפוני
- (3) לבקש מציבור הקוראים לעזור בחיפושים אחר דג ראש-הנחש הצפוני
- (4) לספר איך הגיע דג ראש-הנחש הצפוני לאגם קרופטון

9. כתבו סיכום קצר שיכלול את עיקרי המידע שבכתבה.
